

Малко са книгите, представляващи исторически или документални изследвания, които могат да претендират за изчерпателност на една тема. Книгата „**Концлагерът „Белене“ 1949-1987**”

прави точно това – на внушителните близо 1000 страници тя ни предлага една разтърсваща обиколка в най-големия лагер на политически противници на тоталитарния комунистически режим в България.

Малцина са авторите, които отделят до 2-3 години за своите изследвания. Единици са онези които посвещават на работата си 5-6 години. Авторът на „Концлагерът „Белене“ 1949-1987” **Борислав Сkochев** влага цели 10 години от живота си в своето изследване! Свръхусилие, което граничи със съвременното разбиране за своеобразен подвиг.

Днес представям „Концлагерът „Белене“ 1949-1987” в [библиотеката на desebg.com](http://desebg.com) (утре, понеделник, 22 януари 2018 г. е нейната премиера в Гранд хотел София от 18,30 ч .).

Кой е авторът на най-мощното изследване за лагера "Белене"?

„Концлагерът „Белене“ 1949-1987” – истинското лице на социалистическия фашизъм

Написано от Христо Христов
Неделя, 21 Януари 2018 18:35

Борислав Скочев не е познат на широката аудитория, но е добре известен сред онова малко, но активно ядро българи, които през годините на прехода вложиха професионални умения и лични усилия в опитите за разкриване на истината за комунистическото минало и за справяне с метастазите на тежкото му наследство.

Скочев е човекът, който създаде първата онлайн платформа по тези проблеми – сайтът „Декомунизация” (decommunization.org) в началото на този век. Участник е в редица важни конференции и граждански инициативи, посветени на тоталитарното минало.

Със своите технически умения подпомага издаване на списанието „Диалог”, списвано от Даниела Горчева, Холандия. Автор е на отделни публикации за лагера „Белене” в различни онлайн издания.

Многократно е участвал в годишните поклонения в памет на жертвите на „Белене”. Поради своята скромност и фин характер Борето Скочев винаги е предпочитал да бъде наблюдател и да стои далеч от прожекторите.

„Концлагерът „Белене“ 1949-1987” – книга събитие

Той не е професионален историк или журналист, но книгата му е фундаментален труд за създаването и просъществуването на концлагера „Белене” през всичките му периоди, за неговия режим, като и оцеляването на жертвите в него. Този факт придава още по-голяма тежест на изследването му. Още повече, че подобно изследване, посветено на „Белене” не е правено преди това.

Книгата „Концлагерът „Белене” 1949-1987” е събитие не само на книжния базар у нас (вярвам, че тя ще бъде многократно преиздавана), но и в онази част на обществото, което иска да знае истината за комунистическия режим, не е забравило и никога няма да забрави неговите престъпления и жертвите му.

Написано от Христо Христов
Неделя, 21 Януари 2018 18:35

Ако приемем, че лагерът „Белене“ е българската Голгота по време на комунистическата диктатура (по определението на пастор Харалан Попов, бивш лагерист), то книгата на Борислав Скорчев е голяма крачка и важна крачка към осмислянето на тоталитарния комунистически режим именно през едно от най-ужасните и антихуманни негови творения.

С какво ще се сблъска читателят?

В тази обиколка, връщайки ни назад във времето Борислав Скорчев ни показва къде е позициониран лагера „Белене“ като копие на съветския ГУЛАГ и каква е разликата с военно-временните лагери, създавани преди това по света.

Разказва ни подробно за създаването му и за неговата роля като инструмент на съветизирането на България.

Предлага подробни статистически данни за въдворените в него не само като брой, но и по социални групи, политическа принадлежност, социално положение, възраст и по области.

Описани са административните основания и реда на въдворяването, както и цялата концлагерна система и обекти. Отделено е място за лагерната администрация и ръководството на „Белене“ през различните периоди.

Отделно са изследвани режимът в лагера и организацията на принудителния труд, охраната и надзора над лагеристите.

В книгата подробно са представени наказанията в „Белене“, храната на лагеристите, облеклото, жилищните и санитарно-хигиенни условия, а също така и каква е била медицинската помощ в определени етапи.

Написано от Христо Христов
Неделя, 21 Януари 2018 18:35

Проследен е процесът на агентурно-оперативната работа от страна на Държавна сигурност в лагера, опитите за бягства и разстрелите.

На последно, но не по значение място авторът обобщава видовете съпротива в лагера, доколкото не са били възможни. Чрез тази много важна финална глава ясно е показано, че режимът не е успял да пречупи част от въдворените противници на комунистическата тоталитарна власт, въпреки адските условия, в които те са поставени.

Различните лица на „Белене“

Във всички тези отделни елементи от съществуването на концлагера „Белене“ авторът много успешно е вплел различните лица, които има концлагера.

Ние ясно го виждаме като висша форма на „социалистическия фашизъм“ (по думите на бившият лагерист Стефан Богданов, началник на отделение „Б“ на ДС след 1944 г. и съветски нелегал преди това).

Откриваме го като „Адския калейдоскоп“ (по бившият политически затворник и анархист Георги Константинов) с човеконенавистните жестокости, на които са подлагали лагеристите.

Изплува пред нас и като „острова на забравените“ (по бившия лагерист Недялко Гешев, успял да избяга от лагера) или като „острова на смъртта“ (по Григор Янев, бивш лагерист).

Помага ни да го запаметим в големия разказ за комунистическия режим като „сказание за концлагерна България (по бившия дипломат и лагерист Стефан Бочев) и като „записки по българските страдания“ (по Петко Огойски, писател земеделец и бивш лагерист).

Колко малко сме знаели за концлагера

Всъщност, когато човек прочете книгата на Борислав Скочев разбира колко много малко е знаел за лагера „Белене”.

Авторът постига това с точното си повествование, подкрепено с източници от многобройни архиви свидетелства от български и чужди архиви, с устните и писмени свидетелства, оставени от оцелели бивши лагеристи.

Появата на книгата съвпада по странен, но неслучаен начин с приемането след дълга битка на нови термини и знание за периода на тоталитарния комунизъм в програмата по учебния предмет „История и цивилизации” за 10 клас в Министерството на образованието и науката.

Един от приетите нови термини, с който учениците ще трябва да се запознаят, е трудово-възпитателни общежития, евфемизъм, зад който БКП е скрила истинската същност на създаденните от нея комунистически концлагери.

В този смисъл книгата „Концлагерът „Белене” 1949-1987” ще има и една друга важна социална роля в бавния и труден процес на декомунизация в България – да бъде лек срещу промиваното с митове или пропаганда съзнание на българите години наред за истинската същност на социализма, представян като хуманна система. И да изгражда обективна представа за тази тоталитарна система в очите на младите поколения.

Борислав Скочев, „Концлагерът „Белене” 1949-1987”, изд. „Сиела”, 2017 г., 923 страници.